

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ТАЛАНТУ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).
Освітня програма: Українська мова і література.
Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література.
Спеціальність: 035 Філологія.
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні
кафедри української літератури.
Протокол №1
від 26 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологічна характеристика літературного таланту
Викладач	Піхманець Роман Володимирович
Контактний телефон викладача	0951057616
Е-mail викладача	roman.pikhmanets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>У науковій літературі часто трапляються означення «талант», «здібності», «обдарованість», але майже відсутні спеціальні праці, присвячені вивченню природи, сутності і специфічних ознак названих явищ. А буває, що ці поняття вживаються як синоніми. Ще складнішою виглядає генія, що вперше була поставлена ще в міфологічно-поетичній свідомості і навколо якої існує багато спекуляцій і різноманітних тлумачень. На з'ясування пов'язаних із цими темами аспектів і націлений пропонований студентам спецкурс.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета викладання спецкурсу «Психологічна характеристика літературного таланту» полягає у тому, щоби дати студентам найзагальніші відомості про психологічні аспекти літературного таланту, його структуру і змістові характеристики.</p> <p>Завдання курсу зводиться до вивчення природи й сутності художньої обдарованості і здібностей до літературно-творчої діяльності, їх взаємозалежності з категорією художньо-творчого процесу, структури і специфічних експлікацій. Такі знання необхідні вчителів-словесників, зокрема, задля діагностики в учнів художньо-творчих задатків і можливостей.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Під час вивчення ВК «Психологічна характеристика літературного таланту» студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Українська мова і література»:</p> <p>Інтегральна компетентність:</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p>	

ФК 8. Здатність вільно оперувати лінгвістичною і літературознавчою термінологіями для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції української філології, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 20. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні заняття	18
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	035 Філологія	Третій	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	Лекції	Практ. заняття	сам.роб.
Тема 1. Загальнотеоретичні аспекти проблеми творчої особистості.	2	2	6
Тема 2. Сутність художньої обдарованості і здібностей до літературно-творчої активності. Художня обдарованість як структурна цілість.	2	2	6
Тема 3. Геній і талант. Проблема генія і таланту в філософії, психології і літературознавстві.		2	8
Тема 4. Концепція генія і письменника-робітника Івана Франка.	2	2	6
Тема 5. «Вертикальна» структура художньої обдарованості.	2	2	6
Тема 6. «Горизонтальна» структура художньої обдарованості.	2	2	6
Тема 7. Головні елементи психологічної структури	2	2	6

таланту			
Тема 8. Специфіка літературного таланту.		2	8
Тема 9. Здібності до літературно-творчої діяльності в загальній структурі обдарованості. Психологічні домінанти літературних здібностей.		2	8
	ЗАГ.:	12	18
			60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. Загальні 100 балів охоплюють: 40 балів за практичні заняття, 30 балів за підсумкову контрольну роботу і 30 балів за реферат.
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань, що пов'язані із аналізом художніх текстів на наявність різноманітних засобів текстотворення.
Практичні заняття	Обговорення та дискусії проблем, які запропоновані до кожної теми (плани практичних занять). Закріплення й повторення матеріалу із вивчених тем курсу.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою курсу форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма складання: підсумкова контрольна робота і захист реферату.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#), та індивідуальним графіком, відповідно до [«Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в

письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.. / За ред.. М. Зубицької. Львів, 2002.
2. Білоус П. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: Лекції. Житомир, 2009.
3. Білоус П.В. Психологія літературної творчості [Текст]: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2014. 216 с.
4. Макаров А. П'ять ять етюдів: підсвідомість і мистецтво. Нариси з психології творчості. К., 1990.
5. Міщиха Л.П. Психологія творчості [Текст]: навч. посібник. Івано-Франківськ: Гостинець, 2007. 448 с.
6. Обдарованість. Творчість. Здібності / За ред. В. О. Моляко, О. Л. Музики. Житомир, 2006.
7. Піхманець Р. Психологія художньої творчості: Теоретичні та методологічні аспекти. Київ, 1991.
8. Стасюк Г. Літературна династія як наукова проблема (феномен роду Драгоманових-Косачів). Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 228.
9. Франко І. Із секретів поетичної творчості. Київ, 1969.
10. Фрейд З. Нариси з психоаналізу. Київ, 1997

Викладач: доктор філологічних наук,
професор Піхманець Роман Володимирович